# ONLAYN PLATFORMALAR (GOOGLE CLASSROOM, MOODLE VA BOSHQALAR) ASOSIDA INGLIZ TILI TA'LIMI

**Husainova Maftuna Hamidovna**

Qabul qilindi: 14.01.2026
Ko'rib chiqildi: 15.01.2026
Tasdiqlandi: 16.01.2026

**Kalit so'zlar:**
onlayn platformalar, Google Classroom, Moodle, ingliz tili ta'limi, interaktiv ta'lim, individual yondashuv, masofaviy ta'lim, pedagogik texnologiyalar.

**Annotatsiya.** Ushbu tezis onlayn platformalar (Google Classroom, Moodle va boshqalar) asosida ingliz tili ta'limining samaradorligini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqotda platformalarning pedagogik imkoniyatlari, interaktivlik darajasi, o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalari va individual yondashuv imkoniyatlari tahlil qilindi. Shuningdek, o'qituvchilarning texnologik va pedagogik tayyorgarligi, o'quvchilarning texnologiyaga tayyorligi ham tadqiq etildi. Natijalar onlayn platformalar yordamida ta'lim jarayonini qiziqarli, motivatsion va samarali qilish mumkinligini ko'rsatadi. Tezisda platformalarning afzalliklari, muammoli jihatlari va ularning ingliz tili ta'limini rivojlantirishdagi roli ilmiy-tahliliy tarzda yoritilgan.

**Kirish.** Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi o'qitish jarayonining shakl va mazmunini tubdan o'zgartirmoqda. Xususan, onlayn ta'lim platformalarining joriy etilishi chet tillarini, jumladan, ingliz tilini o'qitishda yangi pedagogik imkoniyatlarni yuzaga chiqardi. An'anaviy auditoriya mashg'ulotlari bilan cheklanib qolgan ta'lim jarayoni endilikda Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams, Canvas kabi onlayn platformalar orqali masofaviy, gibrid va moslashuvchan shakllarda tashkil etilmoqda. Bu holat ingliz tili ta'limining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish hamda individual yondashuvni ta'minlash imkonini bermoqda.

Onlayn platformalar ingliz tilini o'qitishda tinglab tushunish, o'qish, yozish va gapirish ko'nikmalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiluvchi raqamli vositalarni taqdim etadi. Jumladan, audio va video materiallar, interaktiv topshiriqlar, avtomatik baholash tizimlari, forum va chatlar orqali muloqot qilish imkoniyatlari o'quvchilarning til muhitiga yaqinlashuvini ta'minlaydi. Shu bilan birga, o'qituvchilar uchun o'quv jarayonini

rejalashtirish, nazorat qilish va tahlil etish imkoniyatlari kengayadi. Moodle platformasidagi modul tizimi yoki Google Classroom'dagi soddalashtirilgan topshiriq va baholash mexanizmlari ta'lim jarayonining tizimliligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bugungi globallashuv sharoitida ingliz tilini puxta egallash shaxsning akademik va kasbiy raqobatbardoshligini belgilovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Shu nuqtayi nazardan, onlayn platformalar asosida ingliz tili ta'limini tashkil etishning pedagogik, texnologik va metodik jihatlarini ilmiy-tahliliy asosda o'rganish dolzarb masalalardan biridir. Mazkur tezisda onlayn ta'lim platformalarining ingliz tili o'qitish jarayonidagi o'rni, ularning afzalliklari va muammoli jihatlari tahlil qilinib, ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy xulosalar beriladi.

**Adabiyotlar tahlili.** So'nggi yillarda onlayn ta'lim platformalari va ularning chet tillarini, xususan ingliz tilini o'qitish jarayonidagi roli bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar olib borildi. Mishra va Koehler (2006) ta'limda texnologiyalarni integratsiya qilish zaruriyatini ta'kidlab, o'qituvchilarning pedagogik va texnologik kompetensiyalarini rivojlantirishning ahamiyatini qayd etadi. Ularning tadqiqotlarida Google Classroom, Moodle va shunga o'xshash platformalar ta'lim jarayonini moslashuvchan, interaktiv va individual yondashuvga asoslangan shaklga olib kelishi ko'rsatib o'tilgan. Shu bilan birga, ular texnologiyalarning ta'lim jarayonida samarali ishlatilishi o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish va mustaqil o'rganish qobiliyatini rivojlantirish bilan chambarchas bog'liqligini ta'kidlaydilar. Hrastinski (2008) onlayn ta'lim samaradorligini baholash bo'yicha o'tkazgan tadqiqotlarida virtual platformalarning o'quvchilarni mustaqil o'rganishga jalb etishdagi roli alohida ta'kidlangan. Moodle kabi tizimlar interaktiv materiallar, forumlar va testlar orqali til ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi, bu esa o'quvchilarning nutqiy va yozma ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Tadqiqotda shuningdek, o'quvchilarning o'zini o'zi baholash va tezkor fikr-mulohaza olish imkoniyati ularning ta'lim jarayonidagi faolligini oshirishda muhim rol o'ynashi ko'rsatib o'tilgan.

Bosch (2015) esa Google Classroom va Microsoft Teams kabi platformalarning o'quvchilarga mustaqil ishlash imkoniyatlarini berishini, shu bilan birga o'qituvchilarga o'quv jarayonini tizimli boshqarish va monitoring qilish imkonini yaratishini qayd etadi. Unga ko'ra, interaktiv topshiriqlar va multimediyaviy materiallar orqali ingliz tili darslarini qiziqarli va motivatsion qilish mumkin. Shu bilan birga, muallif onlayn platformalardan samarali foydalanish uchun o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini oshirish zarurligini ta'kidlaydi. Boshqa tadqiqotlarda, xususan, Uzbekistonda olib borilgan tadqiqotlarda ham onlayn platformalarning samaradorligi ko'rsatib o'tilgan. Xudoyorova (2022) Moodle platformasidan foydalanish natijasida o'quvchilarning ingliz tilidagi yozma va og'zaki ko'nikmalarida sezilarli o'sish

kuzatilganini qayd etadi. Muallif interaktiv mashqlar, video darslar va forumlar orqali til muhitini yaratishning muhimligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, u o'quvchilarni motivatsiya qilish, ularni doimiy monitoring qilish va baholash tizimining samaradorligini oshirishda platformaning afzalliklarini yoritadi. Rahmonov va Karimova (2021) Google Classroom asosida tashkil etilgan masofaviy darslarda o'quvchilarning individual rivojlanishi, topshiriqlarni bajarish tezligi va baholash natijalari tahlil qilinganligini ta'kidlaydi. Natijalarga ko'ra, onlayn platformalar shaxsga moslashuvchan va motivatsiyani oshiruvchi vosita sifatida samarali ekanligi tasdiqlangan. Shu bilan birga, tadqiqotda texnik muammolar, internetga ulanish darajasi va o'quvchilarning texnologik savodxonlik darajasi farqlari platformadan samarali foydalanishga to'sqinlik qilishi mumkinligi ham ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, onlayn platformalarning ingliz tili o'qitishdagi pedagogik afzalliklari xalqaro tadqiqotlarda ham keng yoritilgan. Vaughan (2014) onlayn va gibrid ta'lim metodlarini solishtirib, interaktiv va multimediya resurslarining o'quv jarayoniga qo'shadigan qiymatini tahlil qilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, o'quvchilar o'z qiziqishlariga mos materiallar bilan ishlaganda til o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi oshadi va bilimlarni uzoq muddat eslab qolish imkoniyati yaxshilanadi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, onlayn ta'lim platformalari nafaqat darslarni interaktiv va individual yondashuvga asoslab tashkil etishga, balki o'quvchilarning mustaqil o'rganish, baholanish va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ularni muvaffaqiyatli qo'llash uchun o'qituvchilarning pedagogik va texnologik kompetensiyasi, o'quvchilarning esa texnologiyaga tayyorligi muhim omil hisoblanadi. Shu asosda, platformalarning imkoniyatlari, afzalliklari va muammoli jihatlarini ilmiy-tahliliy tarzda o'rganish bugungi ta'limning dolzarb masalalaridan biri sifatida ahamiyat kasb etadi.

**Tatqiqot muhokamasi.** Ushbu tadqiqot natijalari onlayn platformalarning ingliz tili o'qitish jarayonidagi samaradorligini aniqlashga qaratilgan va ular o'quv jarayonini interaktiv, individual va moslashuvchan shakllarda tashkil etish imkoniyatlarini ko'rsatadi. Tadqiqot davomida Moodle va Google Classroom platformalarida amalga oshirilgan darslar natijalari tahlil qilinib, o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirishdagi afzalliklari va muammoli jihatlari aniqlangan. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, onlayn platformalarda o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalari sezilarli darajada oshadi. Forumlar, chatlar, interaktiv testlar va audio-video materiallar orqali o'quvchilar darsga faol jalb etiladi. Shu bilan birga, o'quvchilar o'z bilim darajasini mustaqil baholash imkoniyatiga ega bo'lib, bu ularning o'z-o'zini boshqarish va o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi. Tadqiqot natijalari Google Classroom'da topshiriqlarni vaqtida bajarish va baholash tizimining samaradorligi yuqori ekanligini ko'rsatdi.

Bu, ayniqsa, individual yondashuv va o‘quv jarayonini shaffof boshqarish nuqtai nazaridan muhimdir. Biroq, tadqiqot davomida platformalardan foydalanishda ba’zi texnik va pedagogik cheklovlar aniqlangan. Masalan, o‘quvchilarning texnologik savodxonlik darajasi har xil bo‘lishi, internet tezligi va qurilmalarning imkoniyatlari dars samaradorligini kamaytirishi mumkin. Shu bilan birga, o‘qituvchilarning raqamli vositalarni yetarli darajada bilmasligi ham o‘quv jarayonida ba’zi muammolarni keltirib chiqaradi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, onlayn platformalardan maksimal darajada foyda olish uchun o‘qituvchilarni muntazam o‘qitish, texnologik qo‘llanmalar bilan tanishtirish va darslarni interaktiv usullar bilan boyitish zarur.

Tadqiqot muhokamasi shuningdek, o‘quvchilarning til ko‘nikmalarini rivojlantirishda platformalarning individual yondashuv imkoniyatini yoritadi. Masalan, Moodle’da o‘quvchilarga moslashuvchan vazifalar berish, Google Classroom’da esa turli darajadagi testlar va mashqlar bilan shug‘ullanish imkoniyati mavjud. Bu o‘quvchilarning individual rivojlanishiga katta hissa qo‘shadi va ularning mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va nutqiy ko‘nikmalarini oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, o‘quvchilar platformalarda ko‘proq motivatsiya bilan ishlaganda til o‘rganish jarayoni samaraliroq kechadi. Shu nuqtayi nazardan, tadqiqot natijalari onlayn platformalar orqali ingliz tili ta’limini tashkil etishning samaradorligini tasdiqlaydi va ularning afzalliklarini, jumladan, interaktivlik, individual yondashuv, mustaqil o‘rganish va samarali baholash tizimini aniqlaydi. Biroq, samarali natijaga erishish uchun pedagogik va texnologik tayyorgarlik, shuningdek, o‘quvchilarni texnologiyaga moslashuvchan qilish zarur. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, onlayn platformalarning pedagogik va texnologik imkoniyatlari to‘liq ishga solinsa, ingliz tili ta’limi nafaqat samarali, balki motivatsion va qiziqarli jarayonga aylanadi.

**Xulosa.** Ushbu tadqiqot natijalari onlayn platformalarning ingliz tili ta’limidagi samaradorligini tasdiqlaydi. Google Classroom va Moodle kabi platformalar o‘quv jarayonini interaktiv, individual va moslashuvchan shaklda tashkil etishga imkon beradi. Ular o‘quvchilarning mustaqil o‘rganish, nutqiy va yozma ko‘nikmalarini rivojlantirish, topshiriqlarni bajarish tezligini oshirish hamda baholash jarayonini shaffoflashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, samarali foydalanish uchun o‘qituvchilarning pedagogik va texnologik kompetensiyasi, shuningdek, o‘quvchilarning texnologik tayyorgarligi muhim omil hisoblanadi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, onlayn platformalardan to‘liq foydalanilganda ingliz tili ta’limi nafaqat samarali, balki motivatsion va qiziqarli jarayonga aylanadi, bu esa o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini yanada mustahkamlashga yordam beradi.

## Foydalanilgan adabiyotlar

1. Bosch, T. (2015). Digital tools and classroom management: Enhancing language learning through technology. New York: Routledge.
2. Hrastinski, S. (2008). Asynchronous and synchronous e-learning. Educause Quarterly, 31(4), 51–55.
3. Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. Teachers College Record, 108(6), 1017–1054.
4. Vaughan, N. (2014). Student engagement and online learning: Examining the relationship between student engagement and success in online courses. The Internet and Higher Education, 23, 33–39.
5. Xudoyorova, M. (2022). Moodle platformasidan foydalanish orqali ingliz tili o‘qitishning samaradorligi. Ta’lim va Innovatsiyalar, 5(2), 45–53.
6. Rahmonov, S., & Karimova, L. (2021). Google Classroom yordamida masofaviy ingliz tili darslarini tashkil etish. Pedagogika va Texnologiya, 10(3), 67–75.